

1. דֶּרֶךְ *derek* ‘way, road’ > ‘manner, custom, behavior’

[HALOT 231]

Examples:

‘way’

לְשׂוֹרֵת אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים

lišmōr ‘et-**derek** ‘ēš haḥayyîm

to guard the way to the tree of life (Gen. 3:24)

‘manner’

אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ:

’ābînu zāqēn wə’îš ’ên bā’āreṣ lābô’ ‘ālênû ka**derek** kol-hā’āreṣ

Our father is old, and there is not a man in the earth to come in unto us after the manner of all the earth (Gen.19:31)

Similar shifts in other languages:

Russian путь; English path, way; Arabic طَرِيق *ṭarīq*-, سَبِيل *sabīl*- etc.

[DatSemShift 0748]

See also אֶרֶחַ ‘ōrah ‘way’ > ‘behavior’

[HALOT 86]

2. שֵׁן *šēn* ‘tooth’ > ‘prong’ > ‘rocky crag’

[HALOT 1593]

Examples:

‘tooth’

וְאִם־שֵׁן עֲבָדוֹ אִו־שֵׁן אִמָּתוֹ יִפְּיֵל לְחַפְּשֵׁי יְשַׁלְּחֵנּוּ תַּחַת שֵׁנוֹ

Wə’im-**šēn** ‘abdô ’ô-**šēn** ’āmāṭô yappîl laḥāpəšî yəšalləḥennû taḥat **šinnô**.

And if he smite out his manservant's **tooth**, or his maidservant's **tooth**; he shall let him go free for his **tooth**'s sake (Exod. 21:27)

‘prong’

וְהַמְזִלְגִּים שְׁלֹשׁ־שִׁנַּיִם בְּיָדוֹ

wəhammazlēg šəlōš-**haššinnayim** bəyādô

with a three-**pronged** fork in his hand (1 Sam. 2:13)

‘rocky crag’

שֵׁן־הַסֵּלַע מִהַעֲבֹר מִזֶּה וְשֵׁן־הַסֵּלַע מִהַעֲבֹר מִזֶּה

šēn-hassela‘ mēhā‘ēber mizzeh wəšēn-hassela‘ mēhā‘ēber mizzeh

there was a sharp **crag** on the one side, and a sharp **crag** on the other side (1 Sam. 14:4)

3. קֶרֶן qeren ‘horn’ > ‘ray’

+ verb קָרַן q-r-n

[HALOT 1144]

Examples:

‘horn’

וְהִנֵּה־אֵיל אַחַר נִאֲתָז בַּסֶּבֶךְ בְּקַרְנָיו

wəhinnēh ‘ayil ‘aḥar ne‘ēḥaz bassəbək bəqarnā(y)w

and behold behind him a ram caught in a thicket by **his horns** (Gen. 22:13)

‘ray’

וְנִגְוָה כְּאֹר תְּהִלָּה קֶרְנַיִם מִיָּדוֹ לּוֹ וְשֵׁם חֲבִינּוֹ עֲזָה:

Wənōgah kā’ôr tihyeh **qarnayim** miyyādô lô

His radiance is like the sunlight; He has **rays** flashing from His hand.

(Habakkuk 3:4)

וּמִשָּׁה לֹא־יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אִתּוֹ

ûmōšeh lô’-yāda‘ kî **qāran** ‘ôr pānāyw bəḏabbəro ‘ittô

Moses did not know that the skin of his face **shone** because of his speaking with Him.

Moses ignorabat quod **cornuta** esset facies sua ex consortio sermonis Dei

(Exod. 34:29)



Moses (Michelangelo)



קרני יעל זכר. גודלן משמש לקביעת מעמדו בעדר.



חדירת קרני אור מבעד לעננים, חוף בת-ים, 2021

4. חֵפֶז *ḥēpeš* ‘joy, delight’, ‘wish’ > ‘matter, business’ > ‘thing, object’ (Post-biblical)

[HALOT 340, Jastrow 492]

Examples:

‘joy, delight’

הַחֵפֶז לְיְשׁוּדַי כִּי תִצְדָּק

haḥēpeš ləšaddai kī tīšdāq

Is there any **pleasure** to the Almighty if you are righteous (Job 22:3)

‘matter, business’

אִם-עֵשֶׂק רָשׁ וְגִזְלַת מִשְׁפָּט וְצִדִּיק תִּרְאֶה בְּמִדְיָנָה אֶל-תִּתְמַה עַל-הַחֶפֶץ

’im-’ōšeq rāš wəgēzel mišpāṭ wāšedeq tir’eh bammədīnāh ’al-titmah

‘al-**haḥēpeš**

If thou seest the oppression of the poor, and violent perverting of judgment and justice in a province, marvel not at the **matter** (Ecclesiastes 5:8)

‘thing, object’ (Post-biblical)

לא יאמר לו בכמה **חפץ** זה והוא אינו רוצה ליקח

One may not say (to a seller): For how much is this **item**, if he does not wish to purchase it. (Bava Metzia 58b)

(Modern)



10
ישוב ישראל במצרים | בגלריה מוצגים חפצים
מתקופת הממלכה החדשה במצרים ושכנותיה מצפון
(כנען, סוריה וארץ החתים). אפשר שתקופה זו
משתקפת בסיפור יציאת מצרים. (בצילום: תליון עם
#Fun2C דמות האלה הכנענית עשתורת)

// Bible Lands Museum

5. שָׂפָה śāpāh ‘lip as a part of the mouth’ > ‘lip an organ of speech’ > ‘manner of speech, language’

[HALOT 1346]

Examples:

‘lip’

וְחָנָה הָיָא מְדַבֶּרֶת עַל-לִפְתָּהּ רַק שִׁפְתֶיהָ נִעֲוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע וַיַּחְשְׁבֶהָ עָלֶי לְשִׁכְרָה:
wəḥannāh hî’ mēdabberet ’al-libbāh raq **šəpātēhā** nā’ōt wəqōlāh lō’ yiššāmēa’
wayyahšəbehā ’ēlī ləšikkōrāh.

As for Hannah, she was speaking in her heart, only her **lips** were moving, but her voice was not heard. So Eli thought she was drunk. (1 Sam. 1:13)

‘language’

וַיְהִי כִלְהֵאָרֶץ שְׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים:

wayhî kol-hā'āreṣ **śāpāh** 'eḥāt ūdōbārîm 'āḥādîm.

Now the whole earth used the same **language** and the same words. (Gen 11:1)

Cf. לִשׁוֹן lāšōn

6. שָׂפָה śāpāh ‘lip’ > ‘shore of the sea, bank of a river’

Examples:

וַהֲיִנֵּה שִׁבְעַת פָּרוֹת אֲחֵרוֹת עָלוֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיָּאֵר רַעוֹת מְרָאָה וְדַקּוֹת בְּשָׂר וְתַעֲמֻדְנָה אֶצֶל הַפָּרוֹת
עַל־שְׂפַת הַיָּאֵר:

wəhinnēh šeba' pārôt 'āḥērôt 'ōlôt 'aḥārēhen min-hayyə'ōr rā'ōt mar'eh

wədaqqôt bāsār watta'āmōdānāh 'ēsel happārôt 'al-**śapat** hayyə'ōr.

Then behold, seven other cows came up after them from the Nile, ugly and gaunt, and they stood by the other cows on the **bank** of the Nile.

(Gen. 41:3)

7. קַבֿ kap ‘the hollow, the flat of the hand’ > metaph. for objects resembling (the hollow of) a hand (Biblical) > ‘spoon’ (Post-biblical)

[HALOT 491, Jastrow 657]

Examples:

וְלָקַח הַכֹּהֵן מִלֵּג הַשָּׁמֶן וַיִּצְקֵהוּ עַל־כַּף הַיָּמִינִי הַשְּׂמָמָה לִּי:

wəlāqaḥ hakkōhēn millōg haššāmen wəyāšaq 'al-**kap** hakkōhēn haśšōmā' lî.

And the priest shall take some of the log of oil, and pour it into the **palm** of his own left hand (Lev. 14:15)

כַּפוֹת הַמְּנַעוּל

kappôt hamman'ûl

the handles of the lock (Cant. 5:5)

‘spoon’ (Post-biblical, Modern)

כף סיד

a spoon of plaster

(Shabbat 8:5)

8. בטח b-ṭ-ḥ 'to trust', 'to be confident' > 'security'

בטח betah 'confidence'

[HALOT 120]

בטחון bitṭāḥôn 'confidence' > 'security, protection' (Modern)

[HALOT 121]

Examples:

'to trust, to be confident'

הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֲבַטַח וְלֹא אֶפְחָד

hinnēh 'ēl yašū'atī 'ebṭaḥ wəlō 'ephād

Behold, God is my salvation, I will **trust** and not be afraid (Isa. 12:2)

מָה הַבְּטָחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בְּטַחְתָּ

māh habṭṭāḥôn hazzeh 'āšer bāṭāḥotā

What is this **confidence** that you have? (2 Ki. 18:19)

'security'

וְהִנֵּיחַ לָכֶם מִכָּל-אֲבִיבֵיכֶם מִסָּבִיב וַיִּשְׁבְּתֶם-בְּבֶטַח

wəhēniāḥ lākem mikkol-'ōyābēkem missābīb wišabtem-**betah**

and He gives you rest from all your enemies around you so that you live in **security** (Deut. 12:10)



צוות הביטחון בודק את כבודת היד



9. תולדות *tôlêdôt* 'descendants, successors' > 'history of the origin' > 'history'

[HALOT 1699]

Examples:

'descendants'

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת שֵׁם בֶּן־מֶשֶׁם בְּרִי־מֵאֵת שָׁנָה וַיֹּלֵד אֶת־אַרְפַּכְשָׁד שְׁנַת־יָמָיו אַחַר הַמְּבֹול:
'ēlleh **tôlêdôt** šēm šēm ben-mə'at šānāh wayyôled 'et-' arpakšād šenātayim
'aḥar hammabbûl.

These are the **generations** of Shem: Shem was an hundred years old, and begat Arphaxad two years after the flood (Gen.11:10)

'history of the origin'

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם:
'ēlleh **tôlêdôt** haššamayim wəhā'āreṣ bəhibbārə'am bəyôm 'āšôt 'ādōnāi
'ēlōhîm 'ereṣ wəšāmāyim.

These are the **generations** of the heavens and of the earth when they were created, in the day that the LORD God made the earth and the heavens (Gen. 2:4)

'history' (Modern)

תולדות התפתחות הכתב | הכתב הוא המצאה מהפכנית
המציינת את תחילת ההיסטוריה. בתצוגה דוגמאות של כתבים
שונים ששימשו במזרח הקרוב הקדום ובהם כתב היתדות
המסופוטמי, כתב ההירוגליפים המצרי והכתבים האלפביתיים.
(בצילום: לוח כתוב בכתב תמונתי ממנו התפתח כתב היתדות)

4



// Bible Lands Museum

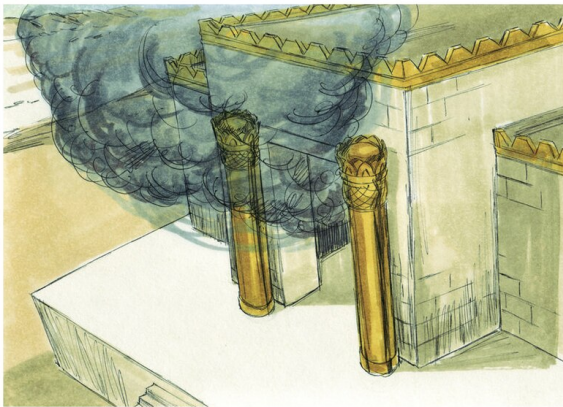
10. עמוד 'ammûd 'pillar' > 'cylinder around which a scroll is rolled'
(Post-Biblical) > 'page' (Modern)

[HALOT 843, Jastrow 1087]

Examples:

'pillar'

וַיִּקְרָא אֶת־הָעַמּוּד הַיְמָנִי וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יָכִין וַיִּקְרָא אֶת־הָעַמּוּד הַשְּׂמָאלִי וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ בּוֹאֵז
wayyāqem 'et-hā **ammûd** hayyemānî wayyiqrā' 'et-šəmô yākîn wayyāqem
'et-hā **ammûd** haššəmā' lî wayyiqrā' 'et-šəmô bō'az
and he set up the right pillar and named it Jachin, and he set up the left pillar
and named it Boaz. (1 Ki. 7:21)



חותם—גליל המתאר
את שמש — אל החוק,
הצדק והנבואה —
בדמות שמש העולה
מבין ההרים ולצדיה
זוג עמודים, אולי שערי
השמים

אכד (עיראק)

האלף השלישי לפני הספירה

צילום: © מוזיאון ישראל, ירושלים

'cylinder around which a scroll is rolled' (Post-Biblical)

הַרוֹצֵה לְדַבֵּק תּוֹרָה וְנְבִיאִים וְכְתוּבִים כְּאַחַד — מְדַבֵּק; וְעוֹשֶׂה בְּרֵאשׁוֹ כְּדֵי לְגוֹל עַמּוּד, וּבְסוּפוֹ כְּדֵי
לְגוֹל הַיְקָף

hārôseh ləḏabbēq tōrāh nəbî'im ûkəṭûbîm kə'eḥād – məḏabbēq; wə'ôseh
bərō'sô kəḏê lāgôl 'ammûd, ûbəsôpô kəḏê lāgôl hêqēp

One who wishes to attach the Torah, the Prophets, and the Writings together as
one scroll may attach them. He should leave enough empty parchment at the

beginning of the scroll for winding around **the pole to which the beginning of the scroll is fastened**. And at the end of the scroll – for winding around the entire circumference of the rolled-up scroll. (Bava Batra 13b)

‘page’ (Modern)



מוזיאון ארצות המקרא

<https://www.blmj.org>

מוזיאון ארצות המקרא: עמוד הבית

זה הזמן למנוי! הצטרפו למשפחת המנויים שלנו ותיהנו מכניסה חופשית למוזיאון ולמגוון אירועים, פעילויות והטבות מיוחדות לאורך כל השנה. אני רוצה מנוי.